

3. Технології комп'ютерного дизайну. URL: https://pns.hneu.edu.ua/pluginfile.php/112721/mod_resource/content/2/%D1%821.pdf (дата звернення 09.11.2021).

4. Кухаренко В. М., Сиротинко Н. Г., Рибалко О. В., Богачков Ю. М. Технологія розробки дистанційного курсу : навч. посіб.; за ред. В. Ю. Бикова. К. : Міленіум, 2008. 24 с.

Каленський А. А., д.п.н., професор (ORCID: 0000-0001-9034-5042)
Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, м. Київ

ОБ'ЄКТИВНІСТЬ, НАДІЙНІСТЬ І ВАЛІДНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Закон України «Про фахову передвищу освіту» зазначає, що система забезпечення якості освітньої діяльності (внутрішня система забезпечення якості освіти) включає забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у межах освітнього процесу. За законом України «Про освіту»: результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. За Національним освітнім глосарієм: вища освіта (Україна) – результати навчання – сукупність компетентностей, що виражають знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості, які набув студент після завершення [1].

Національна рамка кваліфікацій (затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, із змінами (ПКМУ № 519 від 25.06.2020) відповідає Європейській рамці кваліфікацій для навчання впродовж життя та Рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти й складається з восьми кваліфікаційних рівнів, кожен з яких описаний через чотири дескриптори: (1) знання – осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (знання фактів та уявлення) і теоретичні (концептуальні, методологічні); (2) уміння/навички – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів, комунікацію); (3) комунікація – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності; (4) відповідальність і автономія – здатність особи застосовувати знання та навички самостійно та відповідально [3].

Для реалізації процедури вимірювання обов'язково має бути вибрано інструмент вимірювання. Перший компонент – сам вимірювальний пристрій, роль якого у педагогічних вимірюваннях найчастіше, але не завжди, виконує тест. В узагальненому вигляді під тестом можна розуміти сукупність контрольних завдань у стандартизованій формі, що мають необхідні системоутворюючі статистичні характеристики і забезпечують обґрунтовані оцінки концептуально виділеній змінній (змінним) вимірювання з високою об'єктивністю.

Другий компонент вимірювального інструменту – заздалегідь підготовлена шкала, яка призначена для фіксації результатів вимірювання і на якій відкладаються значення (кількісні або якісні) вимірюваної змінної. У закладах фахової передвищої освіти України діють чотири системи оцінювання: 12-бальна шкала (система) оцінювання навчальних досягнень із предметів загальноосвітньої підготовки на підставі загальних критеріїв та критеріїв з кожного навчального предмета, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2008 року № 371 (освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти) [2], 4-бальна шкала оцінювання навчальних досягнень студентів з гуманітарної, соціально-економічної, природничонаукової, професійної та практичної підготовки оцінюються («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), у деяких коледжах оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання кредитно-модульної система організації освітнього процесу, у заліково-екзаменаційну відомість заноситься кількість балів, набраних студентом (рейтингова оцінка), та екзаменаційна оцінка за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), і 200-бальна шкала зовнішнього незалежного оцінювання. У будь-якому разі, одним з методів здійснення процедури оцінювання є тестування. Детально цей метод і все про нього вивчає тестологія.

Об'єктивність тесту показує, наскільки мінімізовано вплив суб'єктивних факторів. Об'єктивність досягається шляхом стандартизації умов проведення вимірювання, умов оцінювання, умов аналізу результатів і забезпечується за допомогою об'єктивності проведення вимірювання, об'єктивності обробки даних та об'єктивності інтерпретації результатів. Об'єктивність оцінювання спирається на науково обґрунтовані критерії визначення успішності, параметри дослідження рівня навченості, виконується кваліфікованими спеціалістами, базується на засадах гуманізму і демократизму.

Надійність методу вимірювання визначається ступенем стійкості результатів. Перевірка надійності методу стосується насамперед співставлення результатів при повторних вимірах. Надійність тестових балів визначається за допомогою коефіцієнта надійності.

Надійність (сталість результатів тестового контролю при багаторазовому використанні) – визначення ступеня похибок у педагогічній оцінці, в обчисленні істинного значення оцінки. Останнім часом набуло поширення

експертне опитування, коли студента оцінюють 2-3 і більше викладачів, і за допомогою зкорельованих результатів визначається критерій надійності оцінки.

Валідність тесту – характеризує адекватність і дієвість методів відповідно до конкретної ситуації застосування. Висока надійність тесту – це необхідна, але недостатня умова отримання високоякісного тесту, бо він ще повинен бути валідним – без цієї найважливішої характеристики його не можна вважати вимірювальним інструментом.

Отже, оцінювання результатів навчання випускників закладів фахової передвищої повинно відповідати вимогам законодавства та стандартів фахової передвищої освіти і бути об'єктивним, надійним та валідним.

Список використаних джерел:

1. Захарченко В. М., Калашнікова С. А., Луговий В. І., Ставицький А. В. Національний освітній глосарій: вища освіта Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.

2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти (наказ від 05.05.2008 № 371) URL : <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-223FB48350ABA> (дата зв. 14.10.2021).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-D0%BF#Text> (дата зв. 12.10.2021).

Курило О. Ю., аспірант (ORCID: 0000-0002-8344-869X)

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ ДО ТВОРЧОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасній освіті особлива увага приділяється професійним якостям інженерів-педагогів, що потребує використання інноваційних технологій, творчого пошуку нових підходів, суттєвих змін у формах організації освітнього процесу, методах та засобах навчання. Отже, визначення психолого-педагогічних умов підготовки майбутніх фахівців, зокрема інженерів-педагогів харчової галузі до творчої професійної діяльності є актуальним до сьогодні.

Загалом під умовами розуміють необхідні обставини, які уможливають здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяють чомусь; обставини, особливості реальної дійсності, за яких відбувається або здійснюється що-небудь; правила, які існують або запроваджені в тій чи іншій галузі життя, діяльності, які забезпечують нормальну роботу чого-небудь; сукупність даних, положення, що лежать в основі чого-небудь [1].

У педагогіці та психології існують різні підходи до визначення сутності психолого-педагогічних умов, як-то: компонент конструювання освітньої системи; одна зі сторін закономірностей процесу навчання; комплекс